

[Vagn Bro.]

Saadan set var dens Uanstændigheder sikkert mindre end mange andre Films. Jeg anfører dog, at et stort og stærkt læst Blad, der mig bekendt ikke ønsker at betegne sig selv som et snæppet Organ, nemlig Dagbladet „Politiken“, i sin Kritik kaldte denne Forestilling for den bundsjøflest Film, Bladet havde set.

Men hvad jeg i særlig Grad finder der er Grund til at anholde her, er Filmens nationale Uanstændighed. En modig dansk-norsk Sømand, hvis Bedrifter er blevet Folkets, ikke mindst Ungdommens nationale Eje, som har dannet Grundlag for ikke mindst den danske Drengs Helteopfattelse, opføres i et Udstyr, der intet har med Admiralens Bedrifter at gøre, og paa en saadan Maade, at den er og maa være — men det er jo egentlig det mærkelige — forbudt for Børn under 15 Aar. Om den er historisk rigtig, er vel i bedste Fald saare tvivlsomt, og de Herrer Forfattere og Filmsledere har vel heller ikke særlig interesseret sig herfor. Men om saa var, er dette efter min Mening ganske ligegyldigt. Tordenskjolds Privatliv kan, om det har Interesse, anføres i de historiske Skrifter, og saa kan de, der vil, studere det paa Biblioteker. Men hvad vedkommer disse Privatlivets Handlinger det danske Folk som Helhed, der i tunge og alvorlige Tider søger Trøst i Danmarkshistoriens store Skikkelser. Vi er i Dag rationeret paa næsten alle Omraader, Brød, Tøj, Brændsel og meget andet; var da en Smule Rationering paa Omraadet: national Uanstændighed for meget at forlange? — Jeg har ikke villet snage i denne Films Optrin; jeg synes, at Glemselen for evigt skulde sænke sig over denne misforstaaede Forestilling, der efter min Mening tjener dens Ophavsmand til liden Ære. Den var kun og kan kun opfattes som en Appel til det utidige Grin, som ikke mange ønsker skal gaa over i Fremtiden, dette Grin, som ikke skal forveksles med det danske Smil, der hører med til vor nationale Egenart. Smilet var ikke repræsenteret ved denne nationale Uanstændighed, heldigvis, kun Grinet.

Der gik for nogle Aar siden en anden Forestilling: „Rasmussen og Sørensen“, en folkelig Forestilling med overmaade mange gode og velspillede Optrin, en Film, det skal erkendes, af en helt anden Art end den,

jeg før nævnte, men den skæmmedes af det samme. Den danske folkekære Konge, Enevældens sidste Udøver, der underskrev Grundloven og i hele sin Gerning som Konge levede efter sit Valgsprog: Folkets Kærlighed min Styrke! — skulde man ogsaa her have ind under Grinet. Filmsfabrikanterne vidste, at det skæppede. De kendte Metoderne! Kongen blev her, som ogsaa for øvrigt i en Række Skuespil, fremstillet med stærk menneskelig Svaghed for et stort Glas, og der blev søgt at gøre Grin med hans uomtvistelig store Interesse for Oldtidsgranskning; at den var betydelig, er for nylig bekræftet af Professor i Historie Fabricius. Man ser ham i denne Film rode i en Roekule — det skulde være en Kæmpehøj —, skønt denne Landbrugsformation vist hører en senere Tid til, og straks blev der ogsaa her grinet. Denne Konge burde man i højere Grad værne, vidende, at skal vort Folk, forhaabentlig som et frit Folk, om syv Aar fejre Grundlovens Hundredaarsdag, da kommer man ikke uden om Navnet Frederik VII.

Det var dette, jeg i disse faa Ord vilde henstille til den høje Minister for Justitsen at paalægge Filmcensuren at have Opmærksomheden henvendt paa. Et Folks Idealer bør ikke tilsmudskes. Den historiske Sandhed — og man kan vel sige: hvad er i denne Relation Sandhed — kan vi overlade til Historikerne. Det folkelige Ideal, som er Menigmands Eje, skal ikke for Penges Skyld slæbes ind i Grinet til Gunst for intet rimeligt Formaal og til Forargelse for Tusinder.

I denne Forbindelse vil jeg gøre en enkelt Bemærkning til den høje Undervisningsminister, hvorunder mange af vore nationale Mindesmærker hører, derunder min Barndoms Bys stolte historiske Borg Koldinghus. Jeg forstaaer, at Materiale-mangel er den væsentligste Hindring for denne den største danske Slotsruins Restaurering. Jeg haaber dog, at der ogsaa paa dette Omraade maa blive Raad i hvert Fald til en stykkevis Restaurering. Men hertil kommer, at det historiske Museum i Slottet, der er af ret betydeligt og værdifuldt Omfang, med bl. a. den store, vistnok den største Fanesamling og en Del uovertrufne Specialsamlinger, i Øjeblikket har sine Vanskeligheder ved Nyerhvervelser, for paa Grund af de vanskelige Trafikforhold